

การสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ ในการพัฒนาประสิทธิผล
ของโรงเรียนบ้านลาดวิทยา จังหวัดเพชรบุรี

Creating Learning Organization for Developing the Effectiveness
Of Ban Lat Wittaya School, Phetchaburi

นพมนต์ พรหมประเสริฐ¹ รองศาสตราจารย์ ดร.มณฑา จำปาเหลือง²
Noppamon Phromprasert¹ Assoc.Prof Dr.Monta Jumpaluang²

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ ในการพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านลาดวิทยา จังหวัดเพชรบุรี มีความมุ่งหมายการวิจัยเพื่อ 1) สร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ในการพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านลาดวิทยา 2) ศึกษาประสิทธิผลที่เกิดจากการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านลาดวิทยา การดำเนินการวิจัยมี 2 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ และประสิทธิผลของสถานศึกษา 2) การสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านลาดวิทยา ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) การพัฒนาครูให้เป็นบุคคลที่มีความรอบรู้ 2) การพัฒนาครูให้มีแบบแผนความคิด 3) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน 4) การพัฒนาครูให้มีการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม และ 5) การพัฒนาครูให้คิดอย่างเป็นระบบ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 25 คน ประกอบด้วย 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ ภาษาไทย สังคมศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 – 6 รวม 176 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการปฏิบัติการการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ 2) แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม 3) แบบสำรวจรายบุคคลของครูผู้สอน 4) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง 5) การสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความถี่ ร้อยละ การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) สถิติทดสอบไค-สแควร์ (Chi-Square Test) และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. การสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านลาดวิทยา มีกระบวนการ 5 ขั้นตอน คือ 1) การพัฒนาครูให้เป็นบุคคลที่มีความรอบรู้ จากการประชุมชี้แจงขั้นตอนการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ และวิเคราะห์ข้อมูลด้านความเชี่ยวชาญของครู ส่งผลให้มีคะแนนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ($t = 2.65$) 2) การพัฒนาครูให้มีแบบแผนความคิด โดยการระดมสมอง วิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอนมีคะแนนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ($t = 18.77$) 3) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน โดยรวมศึกษาวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเพื่อกำหนดเป้าหมายที่ต้องการพัฒนา ทำให้ครูสามารถร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลได้ 4) การพัฒนาครูให้มีการเรียนรู้ร่วมกัน

คำสำคัญ: การสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ การพัฒนาประสิทธิผล

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

¹Master of Education Program in Educational Administration Phetchaburi Rajabhat University

²อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

²Course teacher in Master of Education Program Educational Administration Program Phetchaburi Rajabhat University

*ผู้ติดต่อ, อีเมลล์: นพมนต์ พรหมประเสริฐ, noppamon.teacher@gmail.com

ส่งเมื่อ 24 สิงหาคม 2565 แก้ไข 27 ตุลาคม 2565 ตอรับ 30 ตุลาคม 2565

เป็นที่ม โดยนำเสนอและแลกเปลี่ยนผลการจัดการเรียนการสอนมีคะแนนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ($t = 21.79$, $\bar{X} = 91.16$, $S.D. = 2.56$) และ 5) การพัฒนาครูให้คิดอย่างเป็นระบบ โดยร่วมกันสรุปความสำเร็จและกำหนดขั้นตอนการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านลาดวิทยาเพื่อจัดทำเป็นข้อมูลสำหรับพัฒนาโรงเรียนต่อไป และในภาพรวมมีพัฒนาการความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้มากขึ้นกว่าเดิม ($t = 8.42$)

2. จากการกระบวนการพัฒนาครูให้คิดอย่างเป็นระบบส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา 4 ด้าน ดังนี้

1) ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์สูง คือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยรวมแต่ละรายวิชาไม่ต่ำกว่า 2.5 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด โดยในแต่ละรายวิชามีความแตกต่างกัน ($F = 19.142$, $Sig = .003$) 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก โดยการทำให้โครงการคุณธรรมด้านการมีวินัย ($\chi^2 = 12.00$, $Sig = .285$) ความซื่อสัตย์ ($\chi^2 = 18.00$, $Sig = .263$) และมีจิตสาธารณะ ($\chi^2 = 6.00$, $Sig = .306$) ซึ่งการเลือกทำโครงการคุณธรรมของนักเรียนระดับชั้น ม.1 ถึง ม.6 ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกประเภททัศนคติทางบวกทุกด้าน

3) ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนพัฒนาโรงเรียน ครูสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการสอนส่งผลให้ครูได้รูปแบบการสอนตามความเชี่ยวชาญของตนเอง และ 4) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันตามกระบวนการและช่วยกันวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อมาไปสู่การแก้ปัญหอย่างเป็นขั้นตอนได้

ข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า การสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียน ผู้บริหารต้องให้ความร่วมมือและสร้างแรงบันดาลใจ สนับสนุนให้ครูพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่มีส่วนในการช่วยพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนได้

ABSTRACT

The objectives of this research, creating learning organization for developing the effectiveness of Banlat Wittaya school, Phetchaburi, were to 1) create a learning organization to develop the effectiveness of Banlat Wittaya School and 2) to study the effectiveness resulting from the creation of a learning organization at Banlat Wittaya School. There are two steps in conducting research: 1) a study of principles, concepts, and theories of creating a learning organization and effectiveness of educational institutions 2) the creation of learning organization of Banlat Wittaya School which consisted of 5 additional steps: 1) developing teachers to be knowledgeable personnel 2) developing teachers to have a conceptual model 3) building visions 4) developing teachers to learn together as a team, and 5) developing teachers to think systematically. The target group consisted of 25 teachers from 5 different departments: mathematics, science, foreign languages, Thai language, social studies, and 176 students in grades 2-6. The research methods used in this research were 1) the plan for the creation of the learning organization 2) participatory observation form 3) teacher individual survey 4) structured interview and 5) group discussion. The statistics used in the data analysis were mean, standard deviation, frequency, percentage, t-test, one-way ANOVA, Chi-Square Test, and content analysis.

The results of the research found that

1. Creating a learning organization at Banlat Wittaya School consists of 5 steps: 1) developing teachers to be knowledgeable personnel. From the meeting explaining the process of creating a learning organization and analyzing information on teachers' expertise resulted in scores higher than the specified criteria ($t = 2.65$).

2) Teacher development to have a conceptual model by brainstorming. The results of teaching and learning

management were analyzed with scores higher than the specified criteria ($t = 18.77$). 3) Building visions by participating in the study of the vision of the school to determine the goals that need to be developed. This allowed teachers to jointly define visions as a guideline for improving the effectiveness. 4) Developing teachers to learn together as a team by presenting and exchanging results of teaching and learning management with scores higher than the specified criteria ($t = 21.79$, $\bar{X} = 91.16$, S.D. = 2.56). 5) Development of teachers to think systematically. Together, they summarized the success and determined the process of creating a learning organization of Banlat Wittaya School to provide information for further school development. Overall, the learning organization has developed more than before ($t = 8.42$).

2. The process of developing teachers to think systematically affected the effectiveness of educational institutions in 4 aspects as follows: 1) the ability to produce students to achieve high results, i.e., the students had a total average learning achievement of each course not less than 2.5 above the specified threshold and each course had the differences ($F = 19.142$, Sig = .003). 2) The ability to develop students to have a positive attitude by doing a project on moral discipline ($\chi^2 = 12.00$, Sig = .285), honesty ($\chi^2 = 18.00$, Sig = .263) and having a public mind ($\chi^2 = 6.00$, Sig = .306). The selection of moral projects among students in grades 1 to 6 had no relationship to the selection of positive attitudes in all aspects. 3) The ability to change school development. The teachers were able to modify the teaching styles and methods, resulting in the teachers having the teaching style according to their own expertise and 4) the ability to solve problems within the school. Teachers have exchanged knowledge in the process and help each other analyze problems that lead to a step-by-step solution.

The findings from this research show that building a learning organization correlated with the improvement of school effectiveness. Executives must be cooperative and inspiring, encouraging teachers to develop instructional management process that focus on learners which can play a part in helping to improve the quality of the school.

Keywords: Creating Learning Organization, Developing the Effectiveness

ภูมิหลัง

ประเทศไทยจัดทำยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) เพื่อให้การพัฒนาประเทศมีความต่อเนื่อง และมีแนวทางที่ชัดเจน การพัฒนาการศึกษาของชาติจึงเป็นภารกิจหลักในการพัฒนาคน เป็นรากฐาน ของการพัฒนา ประเทศทุกระบบ โดยยุทธศาสตร์ที่ 3 กล่าวถึงการพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ระบุว่า รัฐมีหน้าที่ดำเนินการให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนา ศักยภาพและความสามารถของแต่ละบุคคล ตามความถนัด ความต้องการ และความสนใจ เพื่อให้มีอาชีพเลี้ยงตนเอง และครอบครัวได้ และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 8 – 9)

ดังนั้นการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ จึงเป็นแนวปฏิบัติสำคัญที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ของสถานศึกษาที่บุคลากร ทุกคนจะเรียนรู้ไปด้วยกันอย่างต่อเนื่อง (ยุรพร ศุภรัตน์, 2552, หน้า 96) โดยอาศัยทักษะหรือวินัยที่จำเป็น ซึ่งมี องค์ประกอบอย่างน้อย 5 ประการ ได้แก่ 1) การเป็นบุคคลรอบรู้ เป็นการที่บุคลากรมีความเชี่ยวชาญ และมีกรเรียนรู้ ที่คนในองค์กรต้องให้ความสำคัญ เพื่อพัฒนาจากการปฏิบัติให้เกิดขึ้นในองค์กรและเพิ่มขีดความสามารถของบุคคล

2) การมีแบบแผนทางความคิด เป็นการที่บุคคลมีความเข้าใจ มีวิธีการคิด ทศนคติ ความเชื่อ ตลอดจนสร้างสมมติฐานที่แสดงถึงวุฒิภาวะ ที่ได้จากประสบการณ์ จนกลายเป็นกรอบความคิดที่ทำให้บุคคล สามารถทำความเข้าใจ วิเคราะห์ ตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมเพื่อนำไปสู่ขั้นตอนของการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 3) การมีวิสัยทัศน์ร่วม เป็นการสร้างทัศนคติของความร่วมมือกันอย่างมีจุดหมายของคนในองค์กร เพื่อพัฒนาภาพในอนาคตและมีความต้องการที่จะมุ่งไปสู่จุดหมายในทิศทางเดียวกัน 4) การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม เป็นการเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกโดยอาศัยความรู้ ความคิด มาแลกเปลี่ยนเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของทีมให้เกิดขึ้น มีการถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อสะท้อนความสำเร็จและขยายผลต่อไป และ 5) การคิดอย่างเป็นระบบ เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ที่ได้จากความเชี่ยวชาญของบุคคล การที่แต่ละบุคคลมีแนวคิดแบบองค์รวมทำให้สามารถมองกรอบของงานได้อย่างเป็นระบบ ช่วยให้เห็นรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน สามารถที่จะเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ โดยมองเห็นภาพความสัมพันธ์กันเป็นระบบโดยรวม (Senge, P. M., 1990, p. 289)

สำหรับประสิทธิผลของสถานศึกษาฮอย และมิสเกิล (Hoy and Miskel, 2001, pp. 305 – 306) ได้กล่าวถึง 4 ประการ ได้แก่ 1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง ความสำเร็จของสถานศึกษาที่สามารถบริหารจัดการเรียนการสอนจนทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี ซึ่งพิจารณาได้จากเกรดเฉลี่ยโดยรวม ความสามารถด้านวิชาการต่าง ๆ ของนักเรียน และความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก หมายถึง ความสำเร็จที่เกิดจากการอบรม ปลูกฝังนักเรียนนอกจากการเรียนการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยที่ดีและนักเรียนรู้จักพัฒนาตนเอง มีเจตคติที่ดีต่อการศึกษา 3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง ความสำเร็จของสถานศึกษาที่บุคลากรในโรงเรียนร่วมกันพัฒนาวิสัยทัศน์ร่วมกัน เพื่อให้โรงเรียนมีความก้าวหน้าทันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป พิจารณาจากการยอมรับของครูต่อการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ความสามารถของครูที่จะปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน 4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน หมายถึง ความสำเร็จของสถานศึกษาที่บุคลากรทุกคนร่วมมือกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ทั้งด้านการเรียนการสอน การปกครองนักเรียน และงานรับผิดชอบอื่น ๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุวัตถุประสงค์

โรงเรียนบ้านลาดวิทยามีการพัฒนาโรงเรียนด้วยกิจกรรม และวิธีการที่หลากหลายตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละช่วงวัย จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูทุกคนจัดกิจกรรมตามบริบทของแต่ละรายวิชาและบูรณาการในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ แต่ในขณะเดียวกันการดำเนินงาน ยังขาดกระบวนการและการประสานงาน จัดเก็บข้อมูลสารสนเทศจากประสิทธิผลของสถานศึกษาซ้ำซ้อน หรือขาดหายไปบางส่วน ทำให้ผู้ใช้หรือผู้ที่สนใจเข้าถึงข้อมูลได้ยาก จึงมีผลกระทบเกิดขึ้นต่อการจัดการเรียนการสอนและสะท้อนสู่ประสิทธิผลของโรงเรียน เพื่อเป็นการตอบรับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และยุทธศาสตร์ที่ 3 ของแผนการศึกษาแห่งชาติ การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนาโรงเรียนบ้านลาดวิทยาให้ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียน โดยเริ่มจากการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ว่ามีขั้นตอนอย่างไร และประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นอย่างไร เพื่อนำไปเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนต่อไป

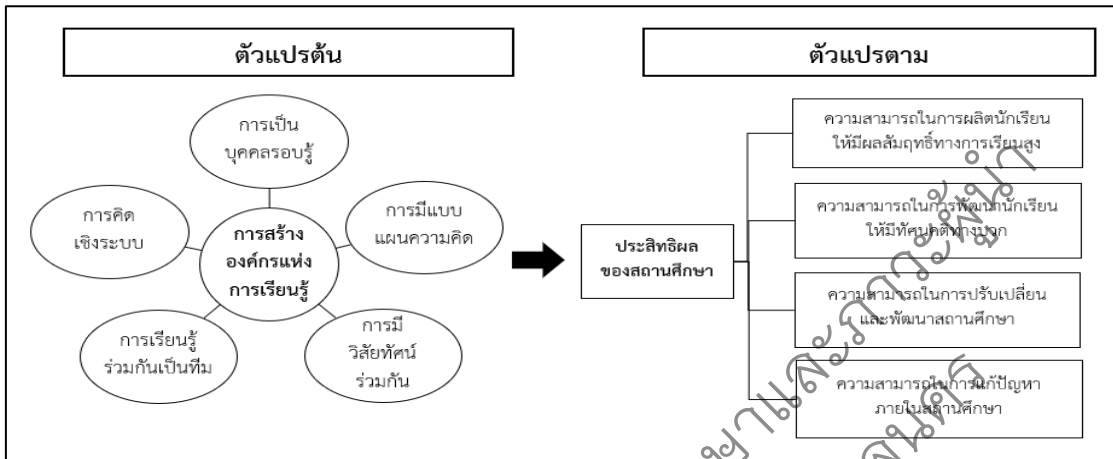
คำถามการวิจัย

1. การสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านลาดวิทยา จังหวัดเพชรบุรี มีขั้นตอนอย่างไร
2. การสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านลาดวิทยา จังหวัดเพชรบุรี พัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษาได้หรือไม่

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านลาดวิทยา จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลจากการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านลาดวิทยา จังหวัดเพชรบุรี

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ในการพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านลาดวิทยา จังหวัดเพชรบุรี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัย 2 ขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ และประสิทธิผลของสถานศึกษา เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ และประสิทธิผลของสถานศึกษาจากหนังสือ ตำรา บทความวิชาการ และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อสังเคราะห์เป็นแนวทางในการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ในการพัฒนาประสิทธิผล เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานกับผู้บริหารและกลุ่มตัวอย่างเพื่อสร้างกระบวนการ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาครูโรงเรียนบ้านลาดวิทยาให้เป็นบุคคลที่มีความรอบรู้
- ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาครูโรงเรียนบ้านลาดวิทยาให้เป็นบุคคลที่มีแบบแผนความคิด
- ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาครูโรงเรียนบ้านลาดวิทยา ให้เป็นบุคคลที่มีส่วนร่วมในการสร้างวิสัยทัศน์
- ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนาครูโรงเรียนบ้านลาดวิทยา ให้มีการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม
- ขั้นตอนที่ 5 การพัฒนาครูโรงเรียนบ้านลาดวิทยา ให้มีการคิดอย่างเป็นระบบ

ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านลาดวิทยา จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 25 คน ประกอบด้วย 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ ภาษาไทย สังคมศึกษาฯ และนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 – 6 รวม 176 คน ประจำปีการศึกษา 2563 ได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แผนปฏิบัติการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ในการพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านลาดวิทยา โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสม ความสอดคล้อง และความเป็นไปได้ของแผนปฏิบัติการ
2. แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อประเมิน ความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ ของการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านลาดวิทยา จังหวัดเพชรบุรี โดยประเมิน ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน
3. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยพิจารณาตรวจสอบ ความถูกต้องของภาษา ประเด็นคำถาม หรือตัวแปร จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาครูโรงเรียนบ้านลาดวิทยาให้เป็นผู้ที่มีความรอบรู้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์และสังเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์การแห่งการเรียนรู้ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา นโยบาย แนวทางการพัฒนานักเรียน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ บริบทของสถานศึกษา เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย
2. ดำเนินการปฐมนิเทศครูกลุ่มตัวอย่าง โดยการประชุมชี้แจงการดำเนินการกระบวนการวิจัย อธิบาย ชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินการกระบวนการวิจัย เช่น ชื่อเรื่องวิจัย วัตถุประสงค์ หลักการแนวคิดการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ และประสิทธิผลของโรงเรียน กรอบแนวคิดการวิจัย เป็นต้น
3. ดำเนินการให้กลุ่มตัวอย่าง ครอบงำข้อมูลสำรวจความเชี่ยวชาญ ด้านการสอนของครู เพื่อทบทวน ความรอบรู้และความพร้อมในการพัฒนาตนเอง เพื่อร่วมสร้างเป้าหมายในการพัฒนาโรงเรียนต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาครูโรงเรียนบ้านลาดวิทยาให้เป็นผู้ที่มีความรอบรู้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ดำเนินการให้กลุ่มตัวอย่าง ครอบงำข้อมูลรายบุคคลเกี่ยวกับประสิทธิผลด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์สูงลงในแบบบันทึกข้อมูล ระบุความเชี่ยวชาญของครู วิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอน และระบุผลการเรียนที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด พร้อมบอกปัญหาและแนวทางแก้ไข เพื่อสรุปเป็นข้อมูลสารสนเทศ
2. ดำเนินการให้กลุ่มตัวอย่างระดมสมองและอภิปรายร่วมกัน เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมา และวิเคราะห์แบบบันทึกข้อมูลประสิทธิผล ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ คะแนน/ผลการเรียนเฉลี่ย และปัญหา/สาเหตุของปัญหา และการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากผลการปฏิบัติงาน และนำมาเขียนแผนภาพ/ตารางแสดงความคิด เพื่อสรุปเป็นข้อมูลการพัฒนาประสิทธิผลของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาครูโรงเรียนบ้านลาดวิทยา ให้เป็นผู้ที่มีความรอบรู้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

เพื่อพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. นำผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลที่ได้จากขั้นที่ 2 มาเป็นแนวทางในการร่วมกันสร้างวิสัยทัศน์ เพื่อแสดงถึงเป้าหมายในอนาคตที่ต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นเชิงประจักษ์ของประสิทธิผลทั้ง 4 ด้าน โดยให้การเสนอความคิดเห็นที่แสดงถึงทัศนคติ ความเป็นไปได้ และมุ่งสู่การพัฒนา มีความกระชับ ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ซึ่งจะช่วยให้มองเห็นภาพรวมในอนาคตอย่างมีความมุ่งหมาย มุ่งสู่ความสำเร็จ

2. ผู้วิจัยและกลุ่มเป้าหมายร่วมกันเผยแพร่วิสัยทัศน์ไปสู่นักเรียน โดยจัดกิจกรรมที่เป็นการปลูกฝังให้นักเรียนเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในอนาคต และช่วยสร้างทัศนคติทางบวกให้กับนักเรียน

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนาครูโรงเรียนบ้านลาดวิทยา ให้มีการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม เพื่อพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียน โดยมุ่งเน้นไปที่กระบวนการของครูเพื่อนำไปสู่ประสิทธิผล ซึ่งจะเกิดขึ้นจากการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. นำผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลที่ได้จากขั้นที่ 2 มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนว่ามีผลเป็นอย่างไร (ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม) เพื่อเป็นการทบทวนและร่วมกันหาแนวทางในการพัฒนา

2. ผู้วิจัยดำเนินการให้กลุ่มเป้าหมายร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ ที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอน และสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียน ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์สูง

3. นำข้อมูลที่ได้มาสรุปประเด็นต่าง ๆ เป็นตาราง โดยทำการวิเคราะห์เพื่อสรุปวิธีการและจัดลำดับความสำคัญเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียน

4. ให้กลุ่มเป้าหมายจับกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน และดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงการสลับกันเป็นพี่เลี้ยงเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกในโรงเรียน ซึ่งจะทำให้เกิด Team Work ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ และให้มีการบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของกลุ่ม ว่ามีสภาพเป็นอย่างไร

ขั้นตอนที่ 5 การพัฒนาครูโรงเรียนบ้านลาดวิทยา ให้มีการคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้ (แนวคิดในการพัฒนาประสิทธิผลทั้ง 4 ด้าน ของแต่ละบุคคล)

1. ผู้วิจัยและกลุ่มเป้าหมายร่วมกันวิเคราะห์ประสิทธิผลของโรงเรียนที่เกิดทั้งกับครูและนักเรียน เพื่อสรุปความก้าวหน้าที่เกิดขึ้น

2. ผู้วิจัยและกลุ่มตัวอย่างร่วมกันสรุปความสำเร็จของในภาพรวมว่าเป็นผลมาจากสิ่งใด เริ่มจากปัญหา สาเหตุ แนวทางการแก้ไข ขั้นตอนการดำเนินการ และประสิทธิผลที่เกิดขึ้นโดยบันทึกเป็นข้อมูลสารสนเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษาให้กับผู้ที่สนใจต่อไป

3. ดำเนินการตรวจสอบสภาพการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านลาดวิทยา หลังจากดำเนินการวิจัยเรียบร้อยแล้ว เพื่อดูผลที่เกิดขึ้นโดยการตอบแบบสอบถาม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความถี่ ร้อยละ การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) สถิติทดสอบไค-สแควร์ (Chi-Square Test) และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. ผลสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ในการพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านลาดวิทยา ผู้วิจัยได้ดำเนินงานตามขั้นตอนการตามกระบวนการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่สังเคราะห์ขึ้นจากหนังสือ ตำรา บทความวิชาการ และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาครูโรงเรียนบ้านลาดวิทยา ให้เป็นบุคคลที่มีความรอบรู้ โดยสรุป พบว่าจากการจัดกิจกรรมปฐมนิเทศ ครูจำนวน 25 คน ได้มีการอบรมพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ จากที่สถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่นจัดขึ้น และรายงานผลการอบรมต่อผู้บังคับบัญชา แสดงว่าเป็นผู้ที่มีลักษณะของการเป็น “บุคคลที่มีความรอบรู้” ซึ่งมีผลคะแนนประเมินสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 6 คะแนนจากคะแนนเต็ม 10 คะแนน ($t=2.65$, $\bar{X}=6.68$, $SD.=1.28$)

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาครูโรงเรียนบ้านลาดวิทยา ให้เป็นบุคคลที่มีแบบแผนความคิด โดยการระดมสมองวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอนและระบุปัญหาและกำหนดแนวทางแก้ไข พบว่าครูสามารถร่วมกันระบุปัญหาที่เกิดขึ้นและสามารถหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้ ซึ่งหมายถึงครูมีแบบแผนทางความคิด โดยมีผลคะแนนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 3 คะแนน จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน ($t = 18.77$)

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาครูโรงเรียนบ้านลาดวิทยา ให้เป็นบุคคลที่มีส่วนร่วมในการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน โดยร่วมศึกษาและกำหนดเป้าหมายที่ต้องการพัฒนาด้านการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะให้นักเรียน พบว่าครูสามารถร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลได้

ขั้นตอนที่ 4 ผลการพัฒนาครูโรงเรียนบ้านลาดวิทยา ให้มีการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม มีผลคะแนนการนิเทศเพื่อพัฒนากระบวนการสอนของครูสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน ($t = 21.79$, $\bar{X} = 91.16$, $S.D. = 2.56$)

ขั้นตอนที่ 5 เป็นการพัฒนาครูโรงเรียนบ้านลาดวิทยา ให้มีการคิดอย่างเป็นระบบ จากการร่วมกันสรุปความสำเร็จและกำหนดขั้นตอนการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านลาดวิทยาเพื่อจัดทำเป็นข้อมูลสำหรับพัฒนาโรงเรียนต่อไป ผลการวิจัยพบว่าเมื่อเปรียบเทียบความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านลาดวิทยาระหว่างก่อนและหลังการดำเนินการวิจัย มีพัฒนาการความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้มากขึ้นกว่าเดิม ($t = 8.42$)

2. จากการพัฒนาครูให้คิดอย่างเป็นระบบส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ดังนี้ 1) ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์สูง คือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด พบว่าเกรดเฉลี่ยรวมไม่ต่ำกว่า 2.5 ในแต่ละรายวิชามีความแตกต่างกัน ($F = 19.142$, $Sig = .003$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก มีการส่งเสริมด้วยโครงการคุณธรรมด้านการมีวินัย ($X^2 = 12.00$, $Sig = .285$) ความซื่อสัตย์ ($X^2 = 18.00$, $Sig = .263$) และมีจิตสาธารณะ ($X^2 = 6.00$, $Sig = .306$) ให้กับนักเรียน ม. 1 – 6 ซึ่งการเลือกทำโครงการคุณธรรมของนักเรียนไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกประเภททัศนคติทางบวกด้านการมีวินัย ความซื่อสัตย์ และมีจิตสาธารณะ หมายความว่านักเรียนสามารถเลือกทำโครงการคุณธรรมด้านต่าง ๆ ได้อย่างอิสระ 3) ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนพัฒนาโรงเรียน คือครูสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการสอนที่พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ ดังสะท้อนในขั้นตอนที่ 4 ส่งผลให้ครูได้รูปแบบการสอนตามความเชี่ยวชาญของตนเอง เช่น การสอนแบบโครงการ การสอนแบบใช้แหล่งเรียนรู้เป็นฐาน การสอนแบบเน้นการปฏิบัติและ 4) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน จะเห็นได้ว่าครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันตามกระบวนการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ และสามารถช่วยกันวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่การหาแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างเป็น

ขั้นตอนได้ โดยรวมครูมีความสามารถในการพัฒนาประสิทธิผลทั้ง 4 ด้าน โดยใช้กระบวนการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน มากขึ้นกว่าเดิม ($t = 6.79$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลจากการปฏิบัติการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ ในการพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านลาดวิทยา ตามกระบวนการ 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาครูโรงเรียนบ้านลาดวิทยา ให้เป็นบุคคลที่มีความรอบรู้ พบว่า ความเชี่ยวชาญและความรอบรู้ของครูทั้งหมดรวมถึงการพัฒนาตนเองของครูในภาพรวมมีผลคะแนนประเมินสูงกว่า เกณฑ์ที่กำหนด แสดงว่าครูได้นำกระบวนการไปใช้ในการพัฒนาประสิทธิผลได้ สอดคล้องกับแนวความคิดของเซ็งเก้ (Senge, 1990, pp. 13 – 19) กล่าวว่า สมาชิกในองค์กรจะต้องมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มระดับความสามารถของคนให้สูงสุดในงานที่ตนรับผิดชอบ การฝึกฝนอบรมตนด้วยการเรียนรู้อยู่เสมอเป็นรากฐาน ที่สำคัญจะเป็นการขยายขีดความสามารถให้เชี่ยวชาญมากขึ้น และเกิดความรอบรู้ที่จะส่งผลกระทบต่อองค์กรเพราะองค์กร จะเรียนรู้ผ่านกลุ่มบุคคลที่มีการเรียนรู้ตนเอง

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาครูโรงเรียนบ้านลาดวิทยา ให้เป็นบุคคลที่มีแบบแผนความคิด พบว่าในภาพรวมครู โรงเรียนบ้านลาดวิทยาสามารถจัดลำดับความคิด จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เซ็งเก้ (Senge, 1990, pp. 13 – 19) กล่าวว่า รูปแบบทางความคิดที่เหมาะสมเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความเข้าใจในเรื่อง ต่าง ๆ ซึ่งทำให้บุคคลสามารถมองปัญหาในอดีต เพื่อนำมาสร้างแนวทางในการพัฒนาอนาคต จนเกิดเป็นการเรียนรู้และ สร้างสมดุลระหว่างสิ่งที่เรากำลังค้นหาโดยใช้ความคิดวิจารณ์ที่ถูกต้อง สมเหตุสมผลเพื่อประเมินสิ่งต่าง ๆ ได้อย่าง ถูกต้องและหาวิธีการพัฒนาที่เหมาะสม

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาครูโรงเรียนบ้านลาดวิทยา ให้เป็นบุคคลที่มีส่วนร่วมในการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน พบว่าในภาพรวมครูสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ที่เป็นเป้าหมายในการพัฒนาโรงเรียนได้ชัดเจน สอดคล้องกับแนวคิดของ เซ็งเก้ (Senge, 1990, pp. 13 – 19) กล่าวว่า การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันของคนทั้งองค์กรองค์การแห่งการเรียนรู้ต้องเป็น องค์การที่สมาชิกทุกคนได้รับการพัฒนาให้มีวิสัยทัศน์สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ขององค์กรเพื่อที่จะเกิดพลังงาน และแนวคิดไปในทิศทางเดียวกันนำพาองค์กรไปสู่จุดหมาย

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนาครูโรงเรียนบ้านลาดวิทยาให้มีการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม พบว่าครูมีผลคะแนนจากการ นิเทศเพื่อพัฒนากระบวนการสอนของตนเองสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด หมายความว่า การสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษาได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ น้ำอ้อย สุนทรพฤกษ์ (2559, หน้า 97) ได้ศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1. ระบบการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการวางแผนการนิเทศ รองลงมาคือ ด้านการพัฒนา หลักสูตรและด้านการพัฒนาครูผู้สอน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการประเมินผลการนิเทศ 2. ความสัมพันธ์ ระหว่างการนิเทศภายในกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เกิดจากการทำแบบทดสอบ ประเมินผลระดับชาติ (O-NET) ใน 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับ ค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของการนิเทศภายในของสถานศึกษา ในแต่ละด้านกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการนิเทศ มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

ขั้นตอนที่ 5 เป็นการพัฒนาครูโรงเรียนบ้านลาดวิทยา ให้มีการคิดอย่างเป็นระบบ โดยร่วมกันสรุปความสำเร็จและกำหนดขั้นตอนการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านลาดวิทยาเพื่อจัดทำเป็นข้อมูลสำหรับพัฒนาโรงเรียนต่อไป ผลการวิจัยพบว่าครูได้รูปแบบการสอนตามความเชี่ยวชาญของตนเอง และมีพัฒนาการความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้มากขึ้นกว่าเดิม ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์สูง คือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด พบว่าผลการเรียนเฉลี่ยรวมแต่ละรายวิชา ไม่ต่ำกว่า 2.5 ในแต่ละรายวิชาพัฒนาขึ้นและมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก โดยจัดกิจกรรมส่งเสริมทัศนคติทางบวก การทำโครงการคุณธรรมด้านการมีวินัย ความซื่อสัตย์ และมีจิตสาธารณะ ให้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 เห็นได้ชัดว่าการเลือกทำโครงการคุณธรรมของนักเรียนทุกระดับชั้นไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกประเภททัศนคติทางบวกทั้งด้านการมีวินัย ความซื่อสัตย์ และมีจิตสาธารณะ หมายความว่านักเรียนแต่ละชั้นสามารถเลือกทำโครงการคุณธรรมด้านต่าง ๆ ได้อย่างอิสระ 3) ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนพัฒนาโรงเรียน ครูสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการสอนที่พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละรายวิชาได้ ซึ่งส่งผลให้ครูได้รูปแบบการสอนตามความเชี่ยวชาญของตนเองและ 4) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน จะเห็นได้ว่าครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันตามกระบวนการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ และสามารถช่วยกันวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่การหาแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริธัญญา สระ (2557, หน้า 150) ได้ศึกษาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามทรรศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ผลการศึกษาด้านการคิดอย่างเป็นระบบ พบว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ระดับมาก ในการพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับดังนี้ 1) ส่งเสริมให้ครูจำกัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง 2) เน้นคุณภาพด้านหลักสูตรการเรียนการสอนและการประเมินผล และ 3) ส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีประกอบการเรียนการสอนตามศักยภาพที่ครูจะเป็น

2. ผลการศึกษาประสิทธิผลที่เกิดจากการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านลาดวิทยา จังหวัดเพชรบุรี ระหว่างก่อนและหลังการวิจัย พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อแยกเป็นรายด้านจะเห็นว่ามีความสามารถในการพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียน มากขึ้น ดังนี้ 1) ความสามารถในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น คือ เกรดเฉลี่ยรวมไม่ต่ำกว่า 2.5 ของนักเรียน เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 2) ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก มีโครงการคุณธรรมของนักเรียนที่ส่งเสริมทัศนคติทางบวกด้านการมีวินัย ความซื่อสัตย์ และมีจิตสาธารณะ 3) ด้านความสามารถในการปรับตัวและพัฒนาโรงเรียน ครูสามารถร่วมกันวางแผนแก้ปัญหา และพัฒนากระบวนการสอนได้ดี และ 4) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน คือ ครูร่วมกันกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาโรงเรียน ตามกระบวนการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ 5 ขั้นตอนได้ ดังนั้นสรุปได้ว่าองค์กรแห่งการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณิชชา บุญประไพ (2559, หน้า 94) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรแห่งการเรียนรู้กับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรแห่งการเรียนรู้กับประสิทธิผลของสถานศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์กันสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานวิจัยของพรวิภา สุขศรีเมือง และคณะ (2557, หน้า 140) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรแห่งการเรียนรู้กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่าง องค์กรแห่งการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 - .05 ความสัมพันธ์โดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($r = .747$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ขององค์การแห่งการเรียนรู้กับประสิทธิผลของโรงเรียนในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 – .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการศึกษา พบว่า แนวทางการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียน และสามารถพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนครูได้ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาคควรนำกระบวนการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาองค์กรต่อไป

1.2 จากผลการศึกษา พบว่า การบวนการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ทั้ง 5 ขั้นตอนมีความซับซ้อน ผู้บริหารต้องให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยในทุกขั้นตอน ซึ่งทุกขั้นตอนมีความสำคัญเท่าเทียมกัน และมีส่วนในการช่วยพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

ควรมีวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และดำเนินการวิจัยในครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ณัชชา บุญประไพ. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างองค์การแห่งการเรียนรู้กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- น้ำอ้อย สุนทรพฤกษ์. (2559). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน ตีพิมพ์ใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- พรวิภา สุขศรีเมือง. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างองค์การแห่งการเรียนรู้กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- ยุรพร ศุภรัตน์. (2552). องค์การเพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ศิริญา สุระ และเฉลิมชัย หาญกล้า. (2557). ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหาร สถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด
- Hoy & Miskel. (2001). *Educational administration: Theory, research, and practice*. New York: McGraw-Hill.
- Senge. (1990). *The Fifth Discipline Field Book: Strategies and Tools for Building a Learning Organization*. New York: Doubleday.